

BESLUT

2014-11-24

Dnr: 14/00933

SAKEN

Västmanlandsnytt, SVT1, 2014-03-19, kl. 19.15, inslag om avverkning av skog; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om avverkning av ett parti skog i Västmanland. I inslagets inledning visades en skylt med texten ”ramnäsbor slåss för gammelskogen” samtidigt som nyhetsuppläsaren sa:

Skogsindustrin har gått hårt fram i Västmanland, som numera har ont om gammelskog, det vill säga skog som är äldre än 120 år. Nu kämpar ortsborna i Ramnäs utanför Surahammar för att bevara ett område där man hittat ett 10-tal rödlistade arter.

I inslaget intervjuades sedan ordföranden i Ramnäs-Virsbo Naturklubb som sa:

Ja det, om det här området skulle avverkas som ligger så här nära tätorten det är ren skandal, alltså. Och här, här är alla parter ju eniga om att det här är värdefullt.

Det framgick att skogsområdet ägdes av Bergvik Skog, men förvaltades av skogsbolaget Stora Enso Skog (Stora Enso). Därefter sa reportern:

Och även här runt Ramnäs tycker [...] att mycket av den avverkning som gjorts av Stora Enso inte skötts på ett bra sätt och rädslan är att området som nu hotas av avverkning kommer se ut som det här, nyligen avverkade, området.

Därefter följde ett klipp från en intervju med ordföranden i Ramnäs-Virsbo Naturklubb där följande sades.

(Ordf.) – Det jag vill påstå här är att all biologisk mångfald är borta. (Rep) Hur hade man kunnat gjort det annorlunda. (Ordf.) – Genom att spara tätare dungar där man sparar. De dungar vi ser här är ju utglesade också va. Och då har man ju, och då förändrar man hela klimatet även i dem och dem ska vi säga insekter, svampar, kärrväxter som finns där dem försvinner (Rep) – Är det många områden här i närheten som är avverkade på det här viset? (Ordf.) – I stort sett alla avverkningar, slutavverkningar går till på det här viset i dag i de Västmanländska skogarna.

Reportern sa därefter:

Och vad som kommer att hända med skogsområdet nära tätorten är osäkert. Länsstyrelsen har fått in en avverkningsansökan men avvaktar just nu ett beslut.

En naturvårdshandläggare vid länsstyrelsen intervjuades och konstaterade att det återstår små områden av gammelskog och att skogsbolagen gärna vill avverka så mycket som möjligt.

Inslaget avslutades med följande avannons.

Stora Enso säger att dem i nuläget avvaktar länsstyrelsens beslut och kommer inte att genomföra avverkningar i det aktuella området innan dess.

ANMÄLAN

Inslagen har anmälts av Stora Enso som anser att inslaget innehöll en mängd felaktigheter bland annat anför följande.

Stora Enso förvaltar de skogar som ägs av Bergvik Skog och som ligger i området kring Ramnäs. Stora Enso blev kontaktade av reportern, men hon lämnade oklara uppgifter till företaget om vilket skogsområde det gällde och därför ägnades mycket tid åt att reda ut det under eftermiddagen den 19 mars. När det väl var utklarat vilken skog det handlade om meddelade reportern att det inte fanns tid för en intervju utan i stället lades det in en kommentar som nyhetsuppläsaren läste upp. Anmälaren anser att reportern borde ha väntat med att sända reportaget så att det hade funnits tid för Stora Enso att ge företagets bild. Stora Enso har nämligen inga avverkningar planerade i området och avvaktar Länsstyrelsens beslut om bildande av naturreservat.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anför att inslaget inte strider mot kravet saklighet och anför bland annat följande till stöd för sin talan.

Inslag i de regionala nyheterna produceras normalt sett samma dag som de sänds. I det aktuella fallet gjordes redan på förmiddagen flera försök att nå någon skogsbruksansvarig inom Stora Enso Skog. Omkring klockan 15.00 ringde anmälaren, som är företagets informationschef, upp reportern. Första

besked från henne var att hela gammelskogsområdet var ohotat, något som reportern ifrågasatte eftersom hon fått besked från länsstyrelsen att enbart de två nyckelbiotoperna i området skulle sparas, medan företaget hade ansökt om att få avverka resten av gammelskogen i området. För säkerhets skull ringde reportern åter upp representanterna för länsstyrelsen och naturklubben och läste upp sina speakertexter för att få dem faktakontrollerade. Naturklubbens ordförande förklarade att ortsborna var oroliga för ett mycket större område än de nyckelbiotoper som företaget åtagit sig att spara. Stora Ensos informationschef, som lovat att kontrollera sina uppgifter återkom på telefon till reportern vid cirka klockan 17.00. Reportern sammanfattade företagets kommentar i en avannons, som informationschefen fick uppläst och godkände. Dagen efter hörde informationschefen av sig till reportern och ville att redaktionen skulle göra ett nytt inslag där Stora Ensos arbete för att skydda hotade skogsområden kunde lyftas fram. Senare hade också en redaktör ett samtal med anmälaren som förde fram att hon ansåg att det fanns felaktigheter i inslaget, att redaktionen gett för stort utrymme till kritiken och att *Västmanlandsnytt* borde göra ett nytt inslag där Stora Ensos bild lyftes fram. Redaktören bad att få konkreta uppgifter om vilka felaktigheter som avsågs och anmälaren återkom med ett e-brev. Redaktionen kunde dock inte finna att anmälares uppgifter på ett konkret sätt visade att inslaget innehöll felaktigheter. Enligt anmälaren har företaget inga avverkningsplaner i området. Redaktionen har dock tagit del av flera anmälningar från Stora Enso till Skogsstyrelsen om avverkningsplaner. Samma anmälningar har senare gått till länsstyrelsen för bedömning. Det framgick också av avannonsen att Stora Enso inte avsåg att genomföra avverkningsplaner i det aktuella området innan länsstyrelsen fattat beslut.

ANMÄLARENS KOMMENTARER

Anmälaren anför bland annat följande till stöd för sin talan.

Det framgår inte i SVT:s yttrande att en stor anledning till att det tog tid för Stora Enso att återkomma till SVT var att SVT:s reporter inte kunde ge företaget tydlig information om vilket område kritiken gällde. Under den tid som företaget hade kontakt med SVT:s reporter framkom flera olika beskrivningar av området i fråga, vilket gjorde att det blev en del förvirring och oklarheter kring vad Stora Enso egentligen skulle svara på. Stora Enso var mån om att företagets svar skulle bli korrekt, eftersom reportern påtalat att de boende på orten kände stor oro. Stora Enso påtalade för reportern ett flertal gånger att företaget behövde mer tydlig information om exakt vilket område hon avsåg och Stora Enso gjorde sitt yttersta för att komma tillbaka till henne så snart företaget kunde. Det är omöjligt för företaget att svara på frågan ”kommer ni att avverka i området?” utan att veta exakt vilket område som avses.

PROGRAMFÖRETAGETS TILLÄGGSYTTRANDE

SVT hänvisar till en karta som redaktionen fått från länsstyrelsen och som visar de avverkningsanmälningar som Skogsstyrelsen fått in rörande skogsområdet kring Ramnäs. Av kartan framgår hur de anmälda avverkningsområdena är större än de två nyckelbiotoperna som är märkta med gult.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Det ingår inte i granskningsnämndens uppgift att ta ställning till en enskild reporters arbetsmetoder. Den delen av anmälan lämnas därför utan åtgärd.

Nämnden konstaterar att det riktades kritik mot Stora Enso i inslaget och att Stora Enso beretts tillfälle att bemöta kritiken. Inslaget strider därför inte mot kravet på opartiskhet.

Granskningsnämnden konstaterar slutligen att anmälaren inte angett några konkreta exempel på vad företaget anser var felaktigt i inslaget. Nämnden anser därför att inslaget inte strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, K-G Bergström, Ingrid Carlberg, Maria Edström och Jan Holmberg efter föredragning av Nils Sigfrid.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Nils Sigfrid